

FYLKESMANNEN I FINNMARK
Landbruksavdelingen

FINNMÁRKKU FYLKKAMÁNNI
Eanandoalloossodat

Landbruks- og matdepartementet

Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Deres ref
14/536

Deres dato
09.07.2014

Vår ref
Sak 2014/3365
Ark 521.0

Vår dato
16.10.2014

Saksbehandler/direkte telefon: Karianne Holm-Varsi - 78 95 05 70

Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket – høring

Viser til høringsbrev av 9.7.14 "*Høring av forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket*" med høringsfrist 20.10.14.

Endringene som er foreslått er forankret i Regjeringens mål om forenkling av regelverk og virkemidler. Fylkesmannen i Finnmark ser positivt på en helhetlig gjennomgang av forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket, og mener at det er hensiktsmessig å ha disse to tilskuddene samlet i en forskrift.

Fylkesmannen i Finnmark har følgende innspill til de foreslåtte endringene:

1. Vi anbefaler at krav om tilknytning til landbrukseiendom i § 3 opprettholdes. Sammen med fjerning av eierskapsbegrensninger vil fjerning av dette kravet kunne bidra til eierformer og strukturer som kan skape utfordringer med tanke på forvaltning og kontroll.
2. Vi vurderer at det kan medføre ulemper at eierskapsbegrensningene i § 4 i dagens forskrift fjernes. Fjerning av bestemmelsen vil etter vårt syn kunne gi vesentlig merarbeid for forvaltningen. Vi er usikre på hvilke konsekvenser de foreslåtte endringene samlet vil ha for Finnmark, og kunne ønske dette nærmere utredet.
3. Endring i miljøkravene betyr en forenkling. Det er allikevel viktig å påse at en ikke firer på landbrukets miljøinnsats, og at denne fortsatt er dokumenterbar, slik at Norges muligheter til å notifikere ordninger som grønn støtte i henhold til WTO opprettholdes.

Nedenfor kommer vi nærmere inn på de endringene vi har hovedfokus på:

Grunnvilkår i forskriftens § 3

I gjeldende forskrift er det krav om at foretak skal drive vanlig jordbruksproduksjon, være registrert i Enhetsregisteret, og produksjonen må drives på en eller flere landbrukseiendommer.

Frem til 31.6.2014 var det også krav om at foretaket måtte være registret i Merverdiavgiftsregisteret, eller ha en omsetning på minimum 20 000 kr de siste 12 måneder før søknadsfristen, men dette kravet falt bort etter jordbruksoppgjøret 2014 med virkning fra søknadsomgangen i august 2014.

Vi mener det er positivt at kravet til «vanlig jordbruksproduksjon» videreføres. Dette begrepet gir forvaltningen mulighet til å vurdere om produksjonen er intensiv nok til å være berettiget tilskudd, ut ifra en normal for produksjonen. Kravet gir mulighet til å utelate foretak med en ekstensiv produksjon som ikke holder vanlig standard, og som ikke omfattes av andre krav.

Tilknytning til landbrukseiendom i forskriftens § 3

Departementet foreslår at grunnvilkåret om tilknytning til landbrukseiendom fjernes. Det legges til grunn at det i de fleste tilfeller ikke vil være mulig å drive vanlig jordbruksproduksjon løsrevet fra landbrukseiendom. Utgangspunktet for denne bestemmelsen var at begrepet *jordbrukseiendom* skulle forstås på samme måte som i jordloven. Forvaltningspraksis viser at det i mange tilfeller godkjennes produksjon i driftsbygning på utskilt tomt som grunnlag for tilskudd. Dette innebærer at all husdyrproduksjon i teorien kan foregå på eiendommer som ikke er landbrukseiendom.

Plan- og bygningsloven legger klare begrensninger på arealbruk, og vi stille spørsmål om en oppheving av tilknytning til landbrukseiendom vil kunne åpne for løsninger som skaper utfordringer med arealforvaltning og arealdisponering i kommunene. Formålet med endringen er forenkling, men vi ser for oss at endringen allikevel kan gjøre forvaltning og kontroll mer krevende.

Vi anbefaler at krav om tilknytning til landbrukseiendom i § 3 opprettholdes, og at konsekvensene av en oppheving av dette kravet utredes nærmere.

Eierskapsbegrensninger i forskriftens § 4

Fjerning av bestemmelsen om eierskapsbegrensningene i § 4 i dagens forskrift vil etter vårt syn kunne gi vesentlig merarbeid for forvaltningen. Kontrollarbeidet vil kunne bli mer komplisert ved at en raskt vil kunne få flere ulike eier- og selskapsstrukturer å forholde seg til i landbruksforvaltningen. Holdingselskap, AS som eiere av AS mv., samt at en person kan eie flere foretak med samme produksjon.

Når samme eier driver flere foretak med samme produksjon vil det åpenbart være risiko for at slike foretak samarbeider og har felles økonomiske interesser. En viktig årsak til at man velger å eie et foretak er nettopp at man har økonomisk interesse i dette foretaket, også om man eier flere. Desto større omfang av slike eierstrukturer desto mer utfordrende blir kontrollarbeidet. På bakgrunn av dette anbefaler Fylkesmannen at eierskapsbegrensningene i § 4 beholdes.

Miljøkrav

Miljøkravene i dagens forskrift er først og fremst knytta til forskriftens § 8. I henhold til en egen forskrift om miljøplan har det vært et krav om at alle foretak skal ha egen miljøplan. Forskrift om miljøplan avvikles jfr. Jordbruksavtalen 2014 med virkning fra 1.1.2015. Sentrale elementer som gjødslingsplan og sprøytejournal innføres i stedet som et krav for å være

berettiget arealtilskudd. Vi anser dette for å være en forenkling både for forvaltningen og søkerne. For forvaltningen er forenkling først og fremst forbundet med kontrollarbeidet. Vi vurderer allikevel at viktige elementer fra miljøplan bør sikres og videreføres som et krav i KSL, da dette er viktig for å kunne dokumentere hvilken innsats som gjøres på det enkelte bruk, og bidrar til å bevisstgjøre og ansvarliggjøre det enkelte foretak.

Også i et større perspektiv er det svært viktig at miljøinnsatsen i landbruket er dokumenterbar, slik at Norge sikrer sine muligheter til å notisere ordninger som grønn støtte i.h.t. WTO.

Oppsummering

Fylkesmannen i Finnmark ser positivt på en gjennomgang av denne forskriften og andre ordninger, med formål om forenkling både for forvaltning og brukere.

Frem til i dag har landbruk og jordbruk i Finnmark vært basert på familiejordbruket og lokalt eierskap, med den forutsigbarhet og oversiktighet dette har medført, både med tanke på forvaltning, struktur og geografi. Denne forutsigbarheten er etter vår vurdering vesentlig for å kunne opprettholde målsettingen om et landbruk over hele landet, der vårt fylke geografisk, klimatisk, infrastrukturelt og på mange andre måter representerer en ytterlighet.

For Finnmark sin del, i enda større grad enn i landet for øvrig, tilsier geografi og topografi at jordbruksarealene ligger spredt, i motsetning til i områder (Danmark, og andre land med industrijordbruk) der en svært høy prosentandel av arealet er dyrka og dyrkbar jord. Tilgangen på jord begrenser muligheten for enkeltbruk i Finnmark til å ekspandere, og i flere områder vil det være nærmest umulig å bygge opp heltidsbruk.

Et levende landbruk i Finnmark, der jordressurser og beiteressurser utnyttes maksimalt, må derfor være basert på familiejordbruk med et likeverd mellom små og store bruk, eid og drevet av foretak/gårdbrukere med tilknytning til eiendommen. For å kunne opprettholde denne strukturen tror vi det kan være nødvendig å beholde noen av dagens krav, spesielt i forhold til eierskapsbegrensning og tilknytning til landbrukseiendom.

Med hilsen

Torhild Gjølme
landbruksdirektør

Karianne Holm-Varsi
underdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og derfor uten underskrift.